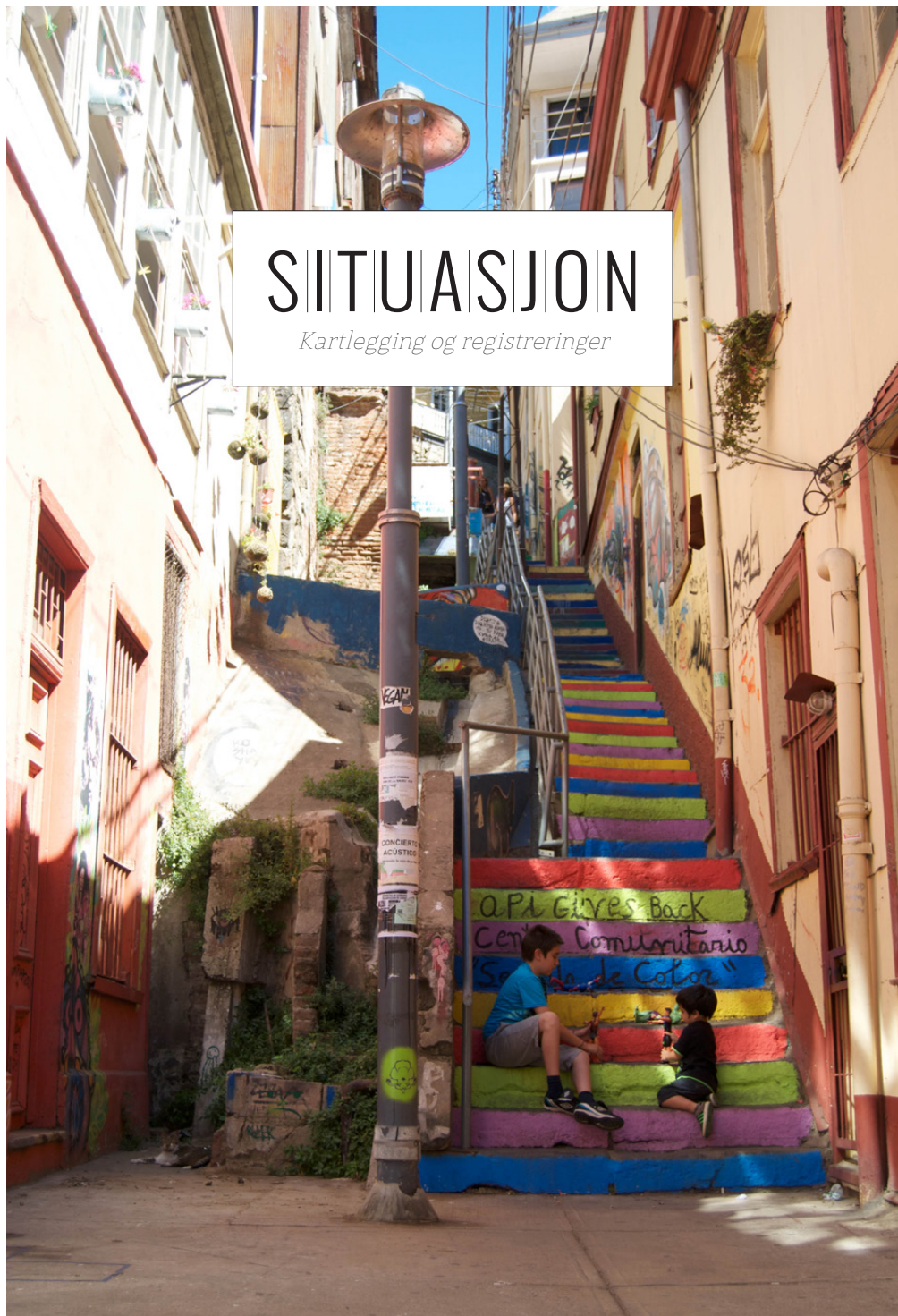

SITUASJON

Kartlegging og registreringer

INTRO

- 06 GEOGRAFI
BY - REGION - LAND
- 14 TOPOGRAFI
CERRO OG PLAN
- 24 KLIMA
TEMPERATUR OG NEDBØR
- 27 HISTORIKK
BYENS UTVIKLING

OMRÅDER

- 39 EL PLAN
DET PLANE SENTRUM
- 65 CERROENE
ÅSENE RUNDT BYEN

BYANALYSE

- 78 OFFENTLIGE TILBUD
SOSIALE MØTESTEDER
- 92 BOLIGSITUASJONEN
ET OVERORDNET BLIKK
- 98 TRAFIKK
GATER OG OFFENTLIG TRANSPORT
- 112 ØKONOMI
ARBEID OG TURISME
- 114 KILDER
NETTSIDER OG BILDER

INTRO

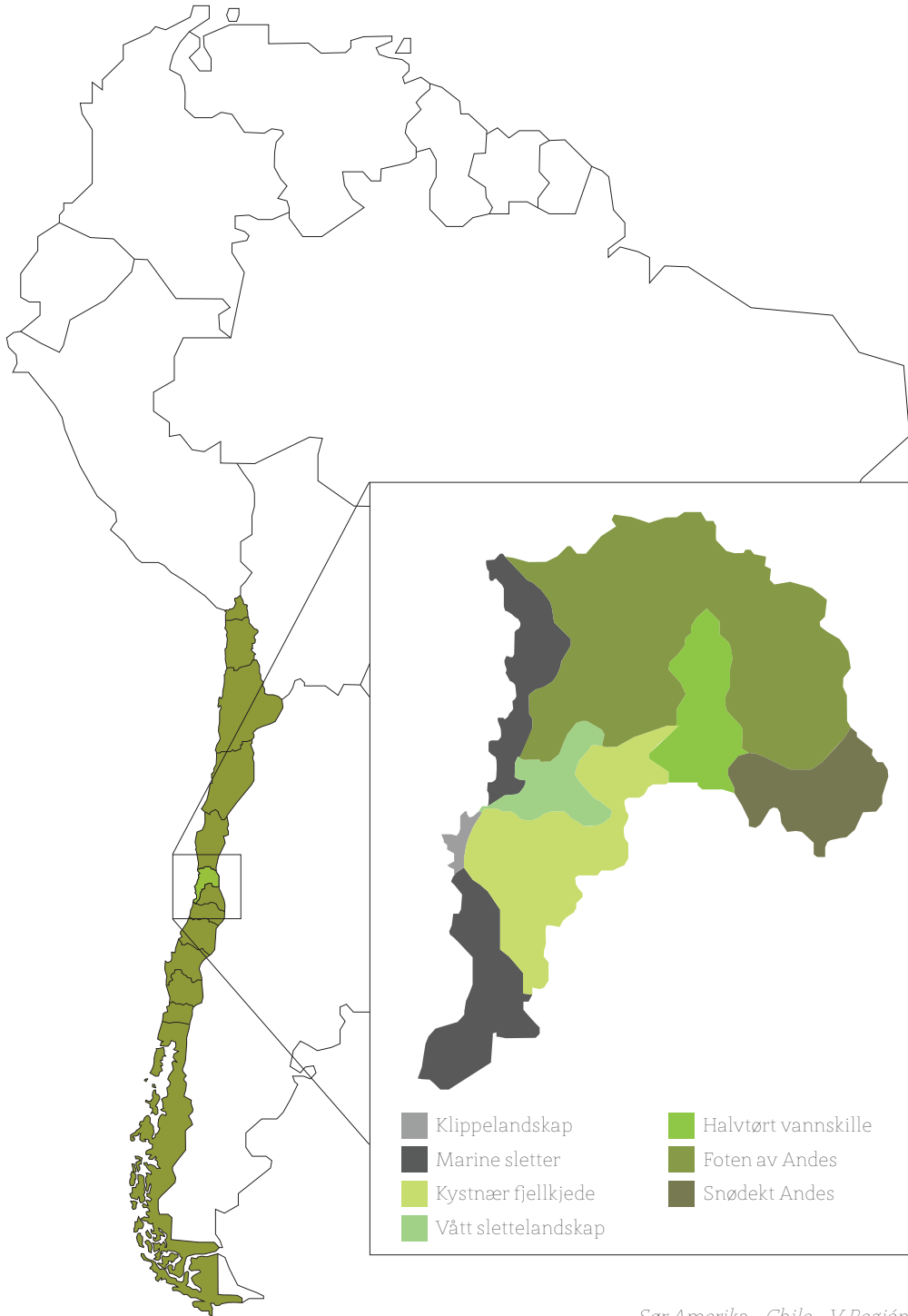
GEOGRAFI

BY · REGION · LAND

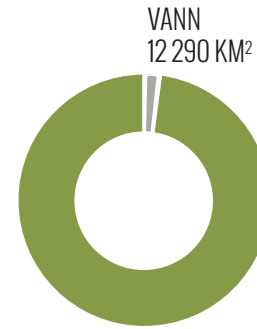
Chile er et geografisk unikt land plassert på den sørvestlige kanten av Sør Amerika. Det er 4270 km langt fra nord til sør men er bare 177 km bredt. I nord grenser Chile til Bolivia og Peru, mens Andesfjellene skiller Chile og Argentina i øst. Andesfjellene utgjør mesteparten av Chile sitt landskap og har over 600 aktive vulkaner. I store deler av landet er det også en fjellkjede som strekker seg langs kysten. Dette gjelder også i Valparaíso. Det finnes mange ulike klimatiske soner i landet. Alle de fem geografiske sonene i landet har sin egen fauna, vegetasjon, klima og topografi.

Region V, regionen der Valparaíso ligger er en av Chiles første administrative regioner. Hovedstaden i regionen er Valparaíso, som også huser kongressen og er en viktig havneby. Regionen har den tredje største befolkningen (1 539 852), men det tredje minste arealet (16 396 km²). Regionen har dermed nest størst tetthet i landet, etter Santiago. Det er omtrent 94 innbyggere per km². Landskapet består av en mindre fjellkjede langs kysten, sletter og nedslagssoner for vann, i tillegg til bassenget (basin) til Andesfjellene i øst.

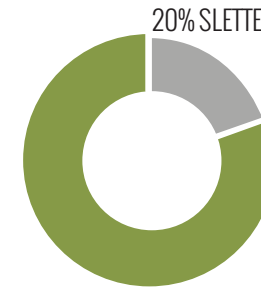

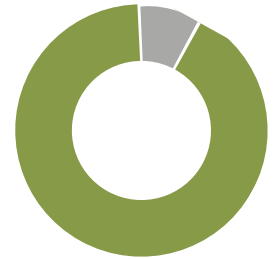
Sør Amerika - Chile - V Región

LAND
743 812 KM²

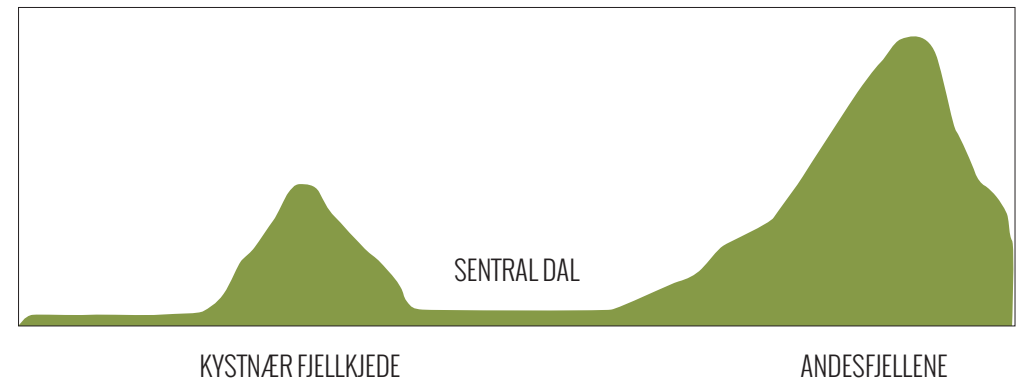

80% FJELL

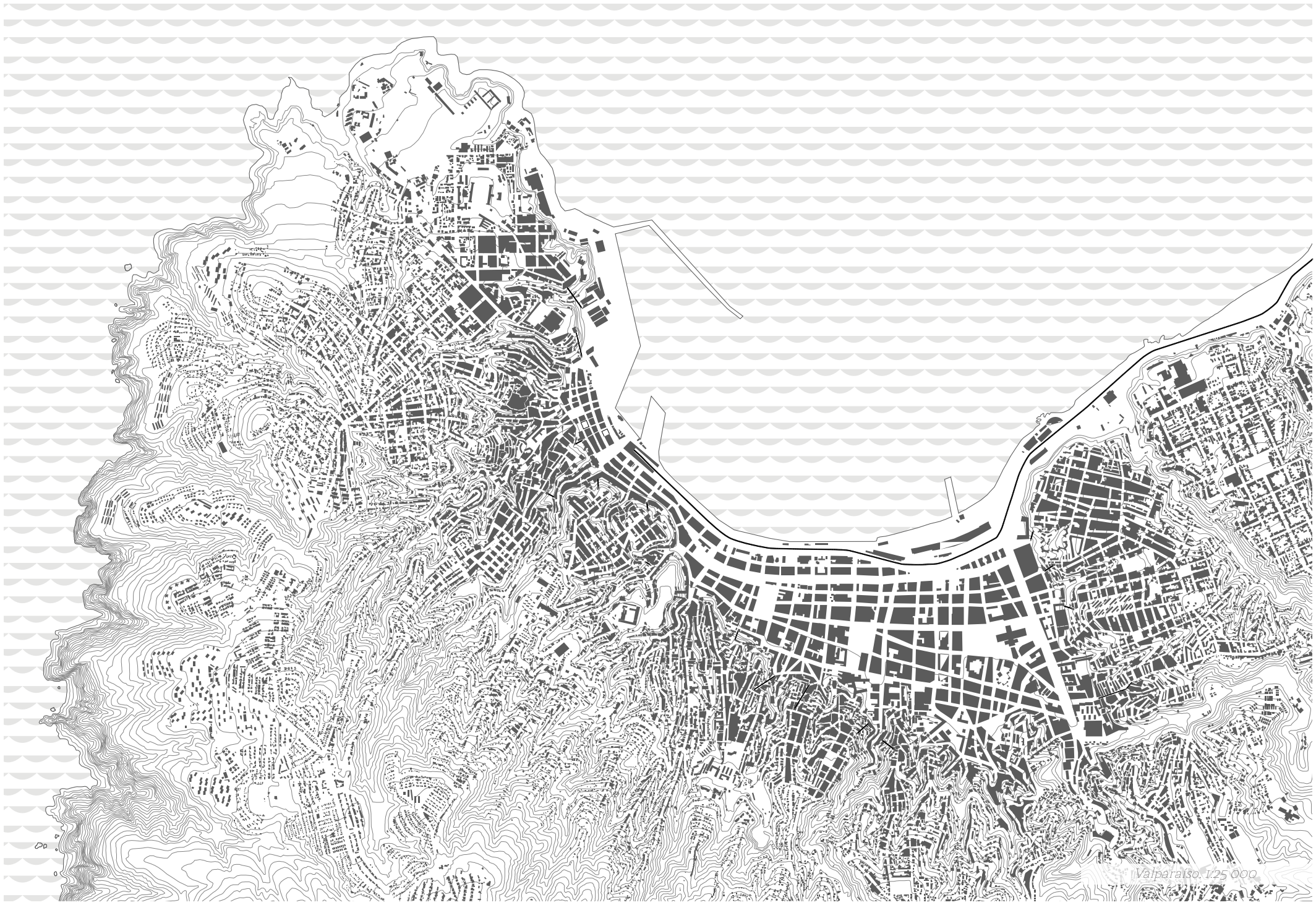

89% BOR I URBANE OMRÅDER

Geografisk statistikk Chile

Karakteristikk tverrsnitt av Chile

Valparaíso, 1:25 000

TOPOGRAFI

CERRO OG PLAN

Topografien i Valparaíso er unik. Den består av tre elementer; bukta, cerroene (åsene) og el plan, som det er det man kaller det flate sentrumsarealet.

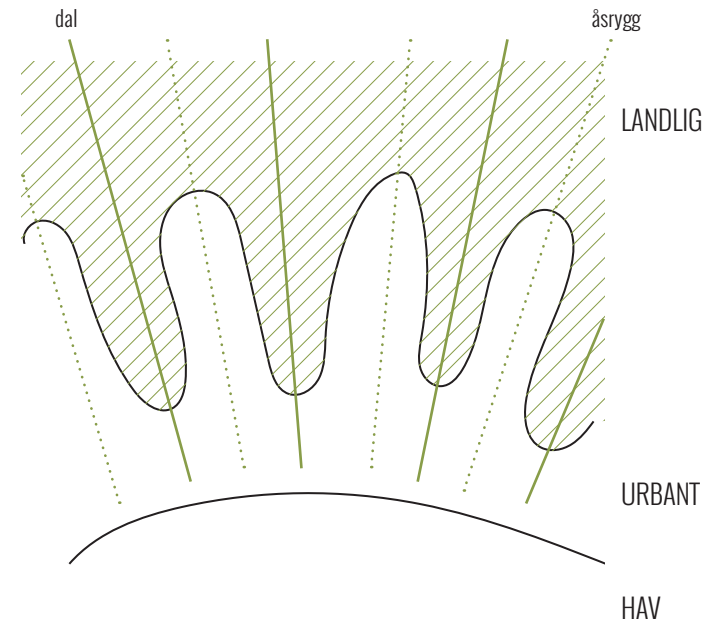
Plan består av en smal kyststripe som strekker seg rundt bukta og er omgitt av åser. Den deles hovedsaklig inn i to deler der Puerto utgjør det eldste området vest i byen.

Cerroene er det som gir Valparaíso sitt uttrykk, men samtidig det som begrenser dens vekst og utvikling. De danner et gigantisk amfiteater som omringer byen. Til tross for fellestrekk mellom cerroene har likevel hvert nabolag sin identitet.

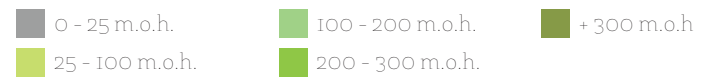
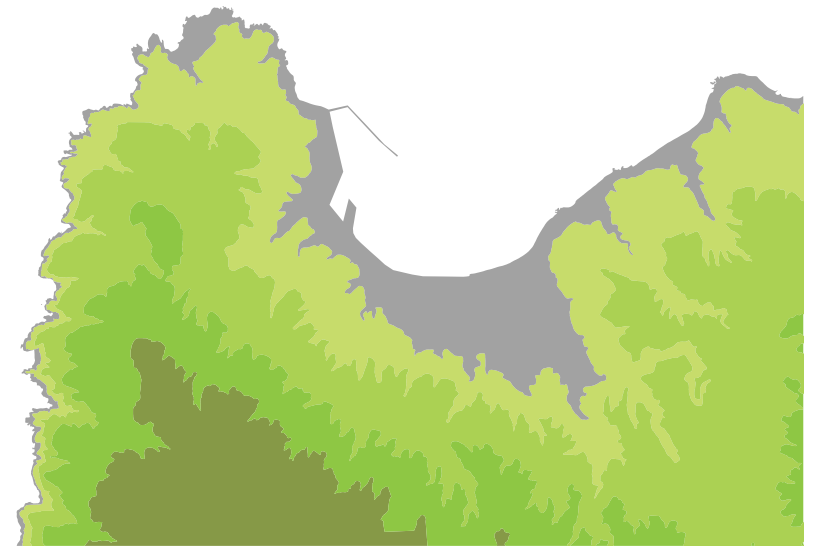
Cerroene og plan møtes i en brå overgang av klipper og bratte skråninger. For å overkomme høydene bygde man funicularer (ascensorene) og trapper, som har endt opp med å sette et spesielt preg på Valparaíso.

Flyfoto, Valparaíso fra nordøst

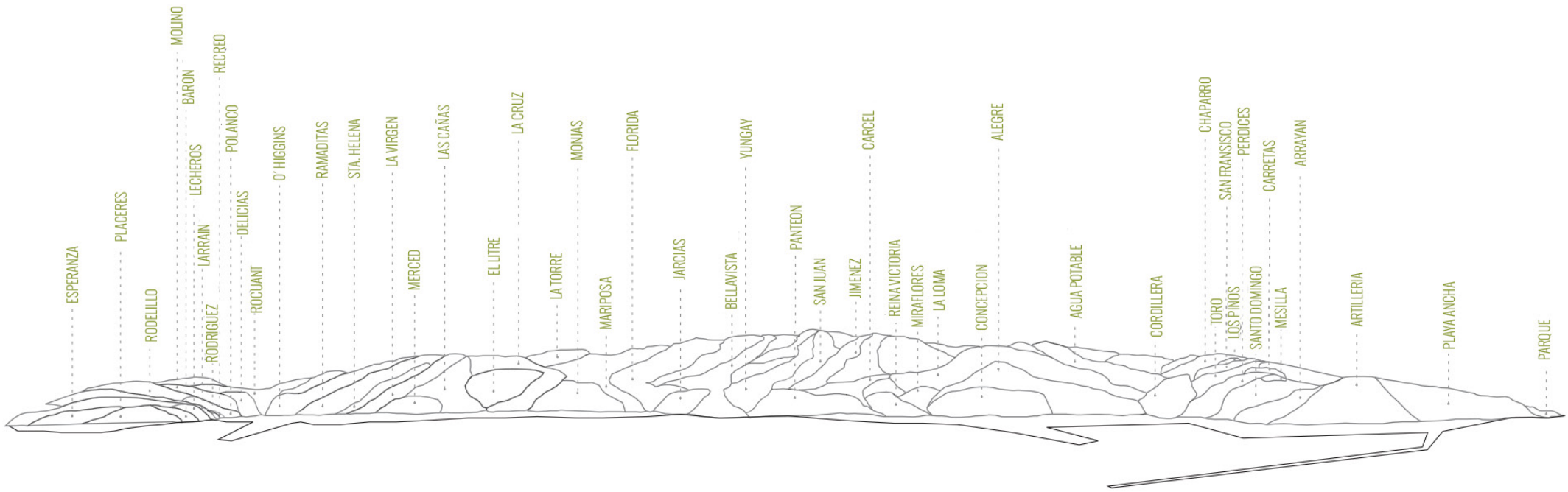

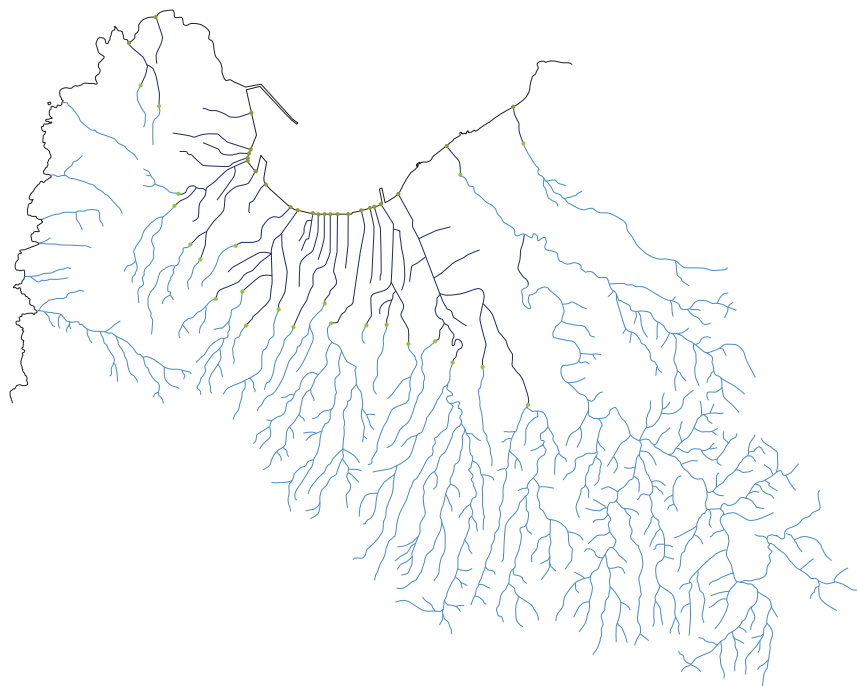
Definisjon landlig - urbant

Høydediagram 1:100 000

Munn Sandtrap? Hvelvet kanal Bekk

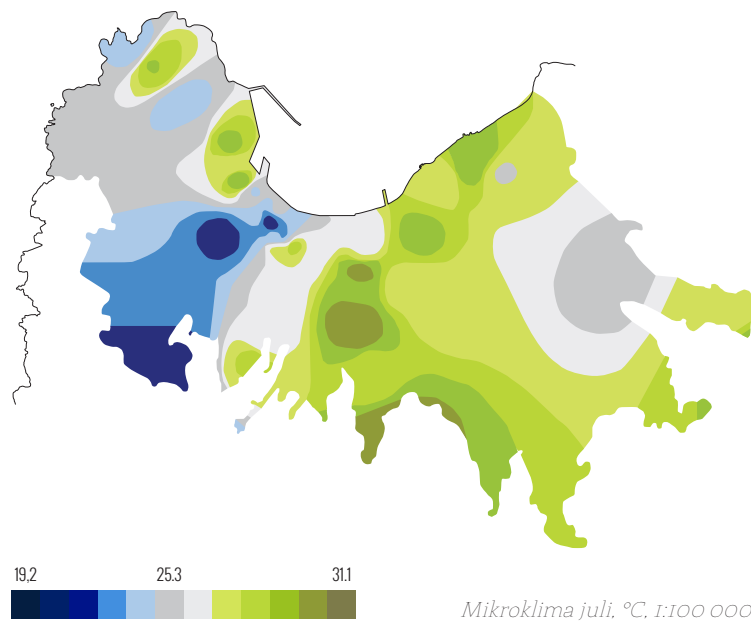
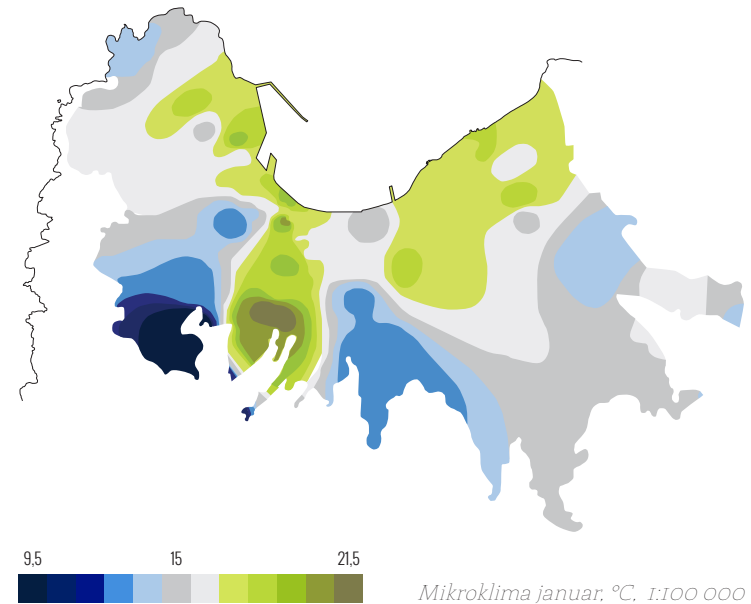
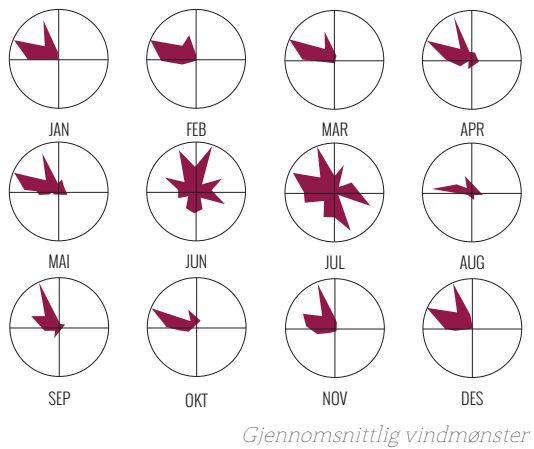
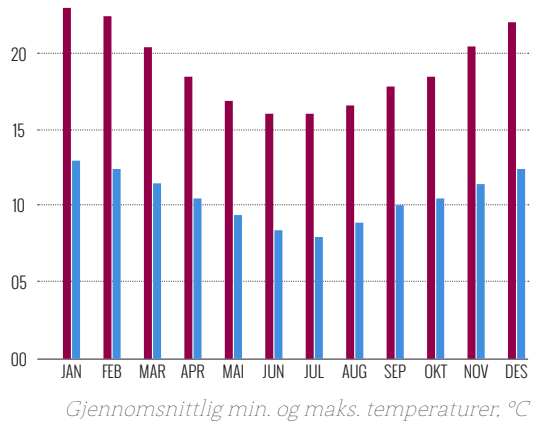
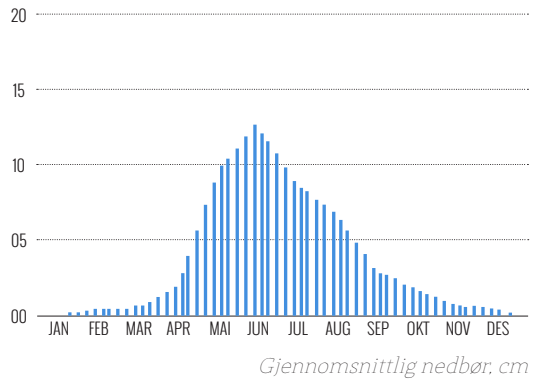
Store nedbørsmengder kombinert med Valparaíso's geografiske plasseringer har laget et landskap av dypt eroderte raviner. Her finner vi et nettverk av bekker og elver. Disse føres inn i hvelvede kanaler under byen.

KLIMA

TEMPERATUR OG NEDBOR

Valparaiso har et middelhavsklima, som kan sammenliknes med San Francisco. Byen får tåke fra Humboldt strømmen, jevn fuktighet, voldsomt regn i vintermånedene og milde somre.

Mikroklimaet i byen bli påvirket av den høyde tettheten og amfiformen, i tillegg til nærheten til vannet.

HISTORIKK

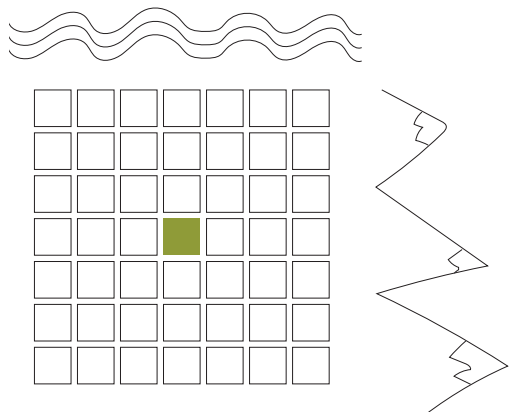
BYENS UTVIKLING

Under kolonitiden ønsket spanjolene å bygge byer i den sentrale dalen i Chile der byene kunne ligge beskyttet av de to fjellkjedene, i tillegg til det gode klimaet her. Byer som Santiago, Los Andes og San Felipe er eksempler på byer bygget etter spanjolenes prinsipper. Byene er bygget med utgangspunkt i et sentralt torg omgitt av 7 x 7 kvartaler. Dette dannet akser gjennom byen og var en del av deres forsvarsstrategi. I nord er byene beskyttet av en elv, i øst av et fjell. De to ubeskyttede sidene av byen var som regel grønne avenidaer.

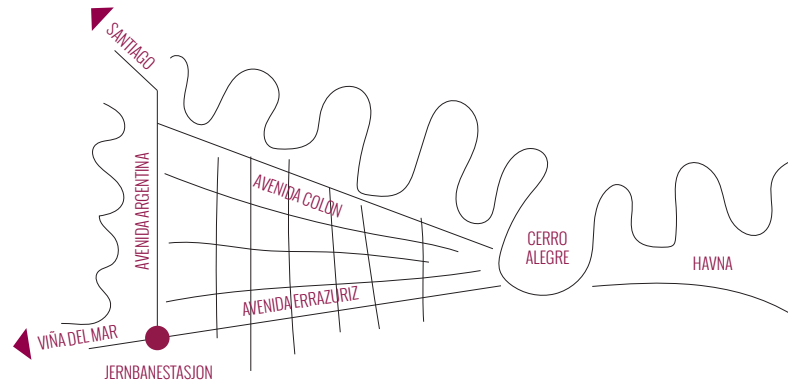
Det var ikke noe alternativ for spanjolene å bygge byer langs kysten av Chile. Valparaíso fungerte kun som en havneby for Santiago. Byen har aldri blitt planlagt av spanjolene og har vokst på eget initiativ, begrenset av sine geografiske forutsetninger.

Etter at Chile ble uavhengig i 1818 og etablerte en stabil regjering i 1845 åpnet landet dørene for immigrering og mellom 1850 og 1914 kom folk fra mange kulturer til landet. Starten på gullrushet i California i 1949 utløste en ekspansjon av USA vestover og Valparaíso vokste parallelt i sin betydning som stopp for skipsfart rundt Kapp Horn.

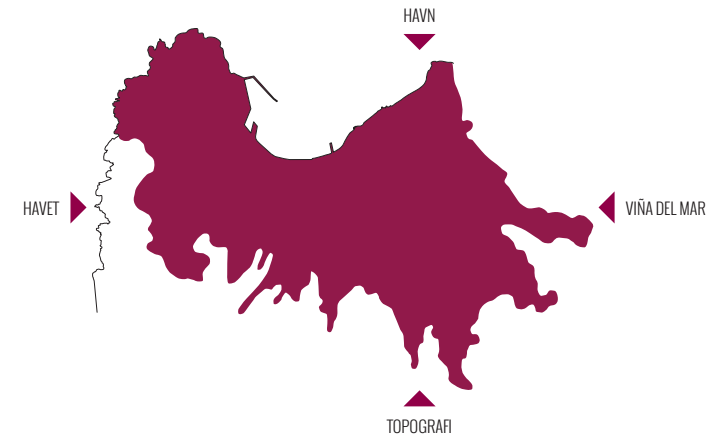
Store grupper innvandrere fra Storbritannia, Australia, Tyskland, Frankrike og Italia slo seg ned i Valparaíso i tillegg til mindre grupper fra Hellas, Kroatia, Nederland, Russland, Sveits, Syria, Libanon, Bulgaria, Ungarn, Litauen, Polen, Ukraina, Portugal, Danmark, Norge, Sverige, Argentina, Ecuador og Peru. De tok med seg andre skikker, praksis og byggematerialer. Dette ble tydelig i byens arkitektur og planlegging, samt samværet og den fordomsfrie holdningen. Byggingen av Panamakanalen i 1914 satte en drastisk stopper for Valparaíso's handelsposisjon. Men det er også dette som har gjort at byen fortsatt har spor etter industriell infrastruktur fra begynnelsen på globaliseringen. Dette er noe av det som gjør Valparaíso så unikt og har bidratt til at byen kom på UNESCOs verdensarvliste i 2003.

Kolonibyenes vekstprinsipper

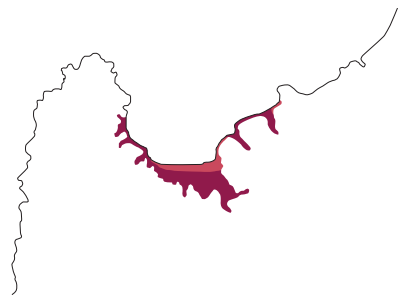
Valparaíso's vekstprinsipper

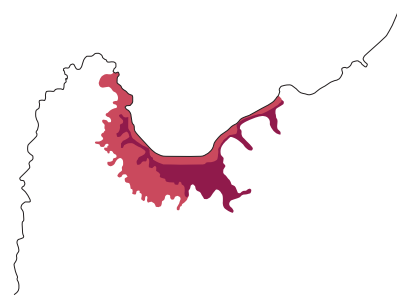
Byens vekst 1:200 000

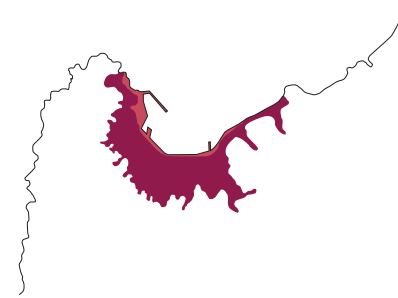
1790

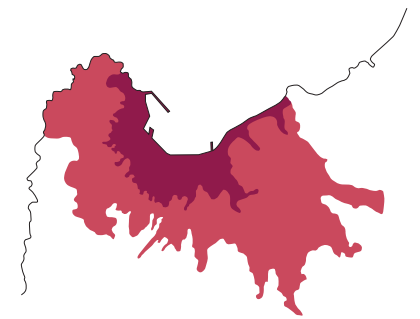
1850

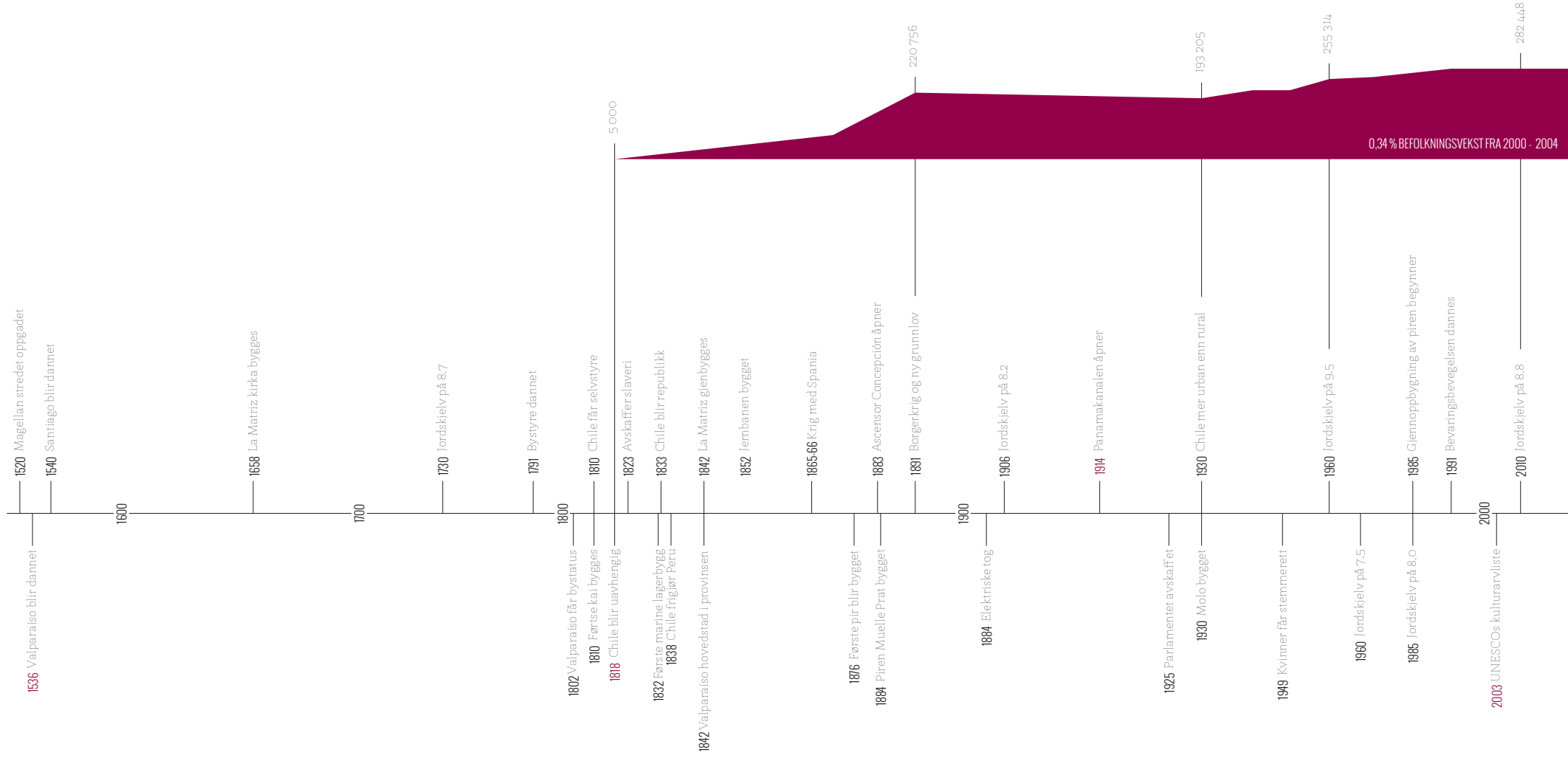
1900

1930

2012

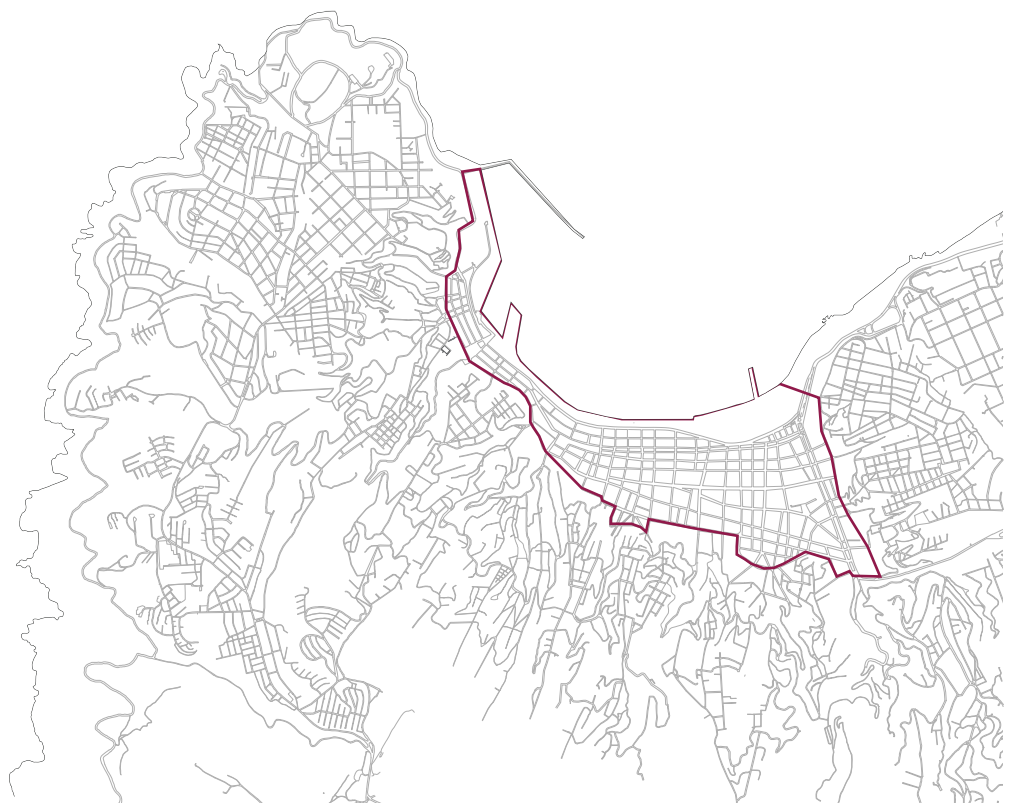

OMRÅDER

EL PLAN

Valparaíso, Chile

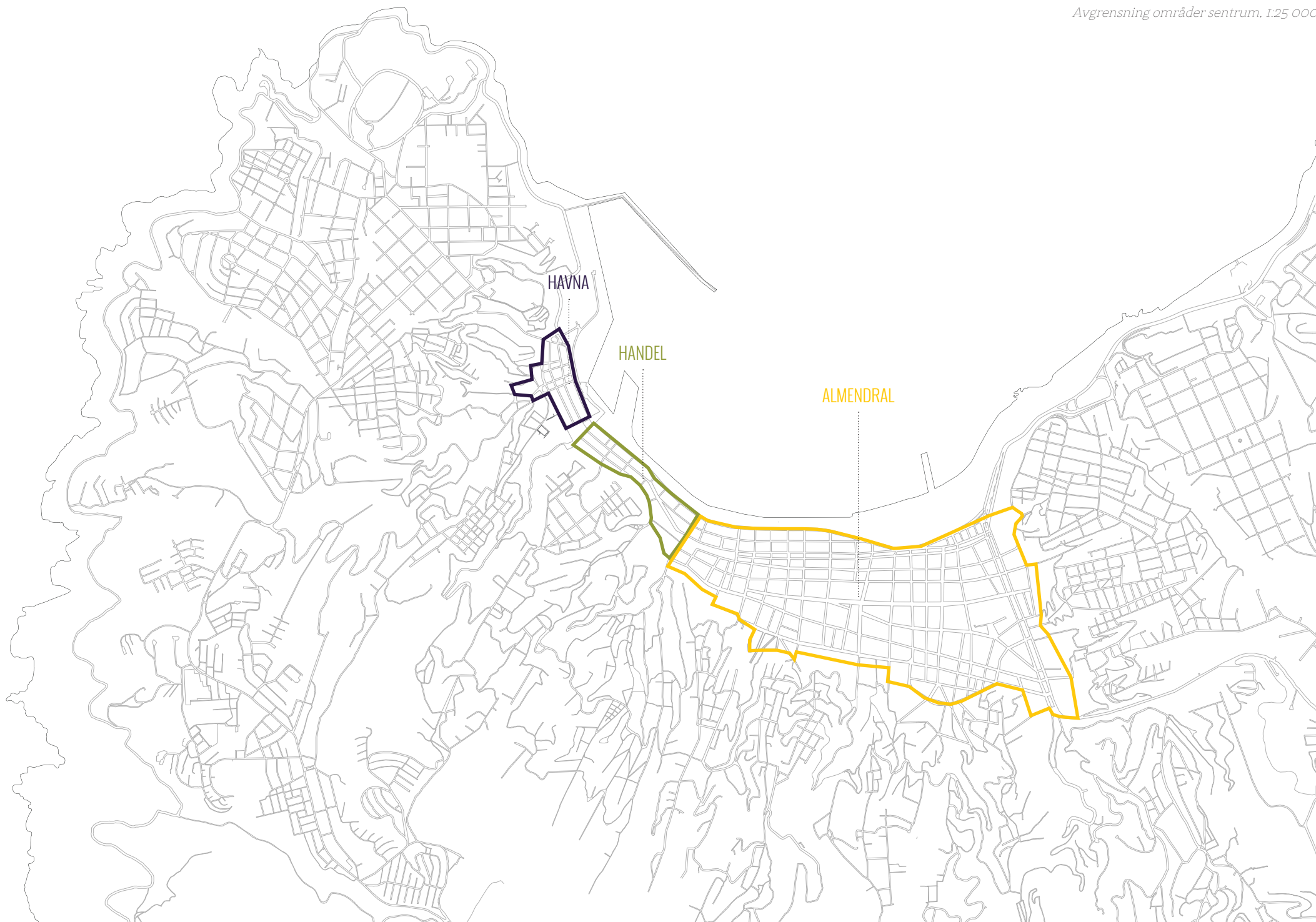

Avgrensning El Plan. 1:50 000

Klokketårnet Turri

PUERTO

HAVNEOMRÅDET

Dette var det første bebodde området av byen. De første husene var beskjedne og plassert rundt kirka La Matriz. Byen vokste og det ble bygget lagerbygninger til havna og butikker. De første bosetningene var avgrenset av Cerro Artillería i sør. Norover strakk det seg en smal stripe, som i dag er kjent som Calle Serrano. Senere har området blitt utvidet ved å fylle ut mot havet og grave seg innover mot åsene. Området strekker seg i dag fra Tollen borte ved Ascensor Artillería til Plaza Sotomayor.

Rundt Plaza Echaurren ligger de mest karakteristiske bygningene. Området fremstår slitent, bygningene er gamle og de har vært gjennom flere branner og jordskjelv. Området var før det mest kommersielle i byen. I dag er det kun noen restauranter og barer igjen som hovedsaklig besøkes av lokale og unge.

Puerto | VALPARAÍSO

NORSK NAVN *Havna*

OMRÅDE *0,1 km²*

INNBYGGERE *847*

AKTIVITET *restaurant, butikk*

TIPOLOGI *Townhouse*

ETASJER *2 - 5*

TURISME *Iglesia Matriz, Plaza Echaurren*

Hovedgate

Bruk av sidegater

Typisk bebyggelse

Plaza Echaurren

COMERCIO

BYENS BUSINESSOMRÅDE

Disse områdene var i århundrer skilt fra resten av byen. Byen vokste langs Calle Esmeralda fra 1832 og utover. Her etablerte byens butikker, banker og forsikringsselskaper seg.

Området ender ved Plaza Aníbal Pinto. Herfra når man opp til byens første bebodde cerroer, Cerro Concepción og Cerro Alegre. Aníbal Pinto med sine omgivelser er et samlingspunkt for aktivitet og sirkulasjon i sentrum. Det ligger mellom businessområdet og de mer handelspregede områdene av byen. Området er også turistvennlig med mange barer og restauranter.

Comercio | VALPARAÍSO

NORSK NAVN *Handel*

OMRÅDE *0,3 km²*

INNBYGGERE *1458*

AKTIVITET *bank, forsikring*

TYOLOGI *større bygg*

ETASJER *4 - 10*

TURISME *børsen, Plaza Aníbal Pinto, Turri-klokka*

Plaza Aníbal Pinto

Hovedgate

Sidegate

Karakteristisk fasade

Hovedgate

ALMENDRAL

DET STØRSTE SENTRUMSOMRÅDET

Når havna i Valparaíso vokste ble befolkningstettheten så høy i området og dens omkringliggende åser. Slik begynte utbyggingen av El Almendral, den brede sletten ble brukt til å dyrke frukt og grønnsaker. De store avenidaene som Argentina, Errazuriz og Brasil ble bygget, sistnevnte ble ferdigstilt i 1896. Men i 1906 ble området totalskadet i jordskjelvet.

Oppbyggingen ble gjort i den franske stilen. Gatene ble romslige. Byen som vi kjenner den i dag begynte å ta form.

I dag er området hovedsaklig for handel og distribusjon. Det finnes en rekke fredede bygninger, som for eksempel markedet, teateret og biblioteket. Her ligger også de fleste av byens parker og offentlige mltesteder; Plaza Victoria, Plaza O´ Higgins, Parque Italia og Avenida Brasil. Vi finner også andre bygg av betydning, som hovedbygget til det katolske universitetet og kongressen.

El Almendral | VALPARAÍSO

NORSK NAVN -

OMRÅDE *0,9 km²*

INNBYGGERE *6976*

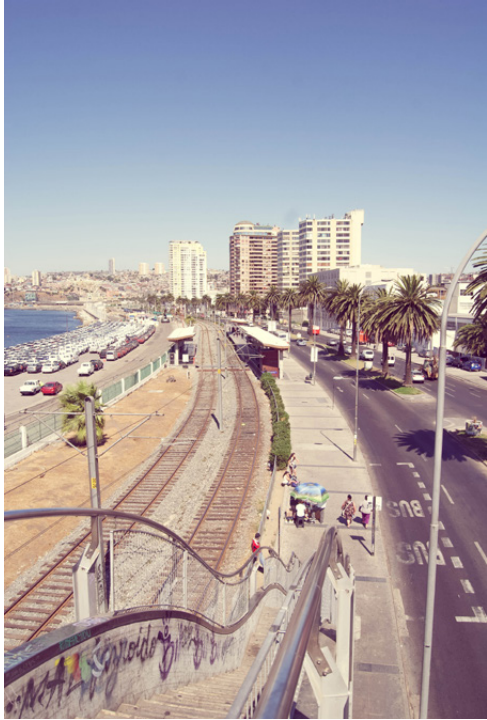
AKTIVITET *butikk, verksted*

TYOLOGI *Townhouse*

ETASJER *2 - 5*

TURISME *kongressen, Mercado Cardonal, katedralen*

Møtet med vannet

Plaza Victoria

Promenade Avenida Brasil

Karakteristisk gate

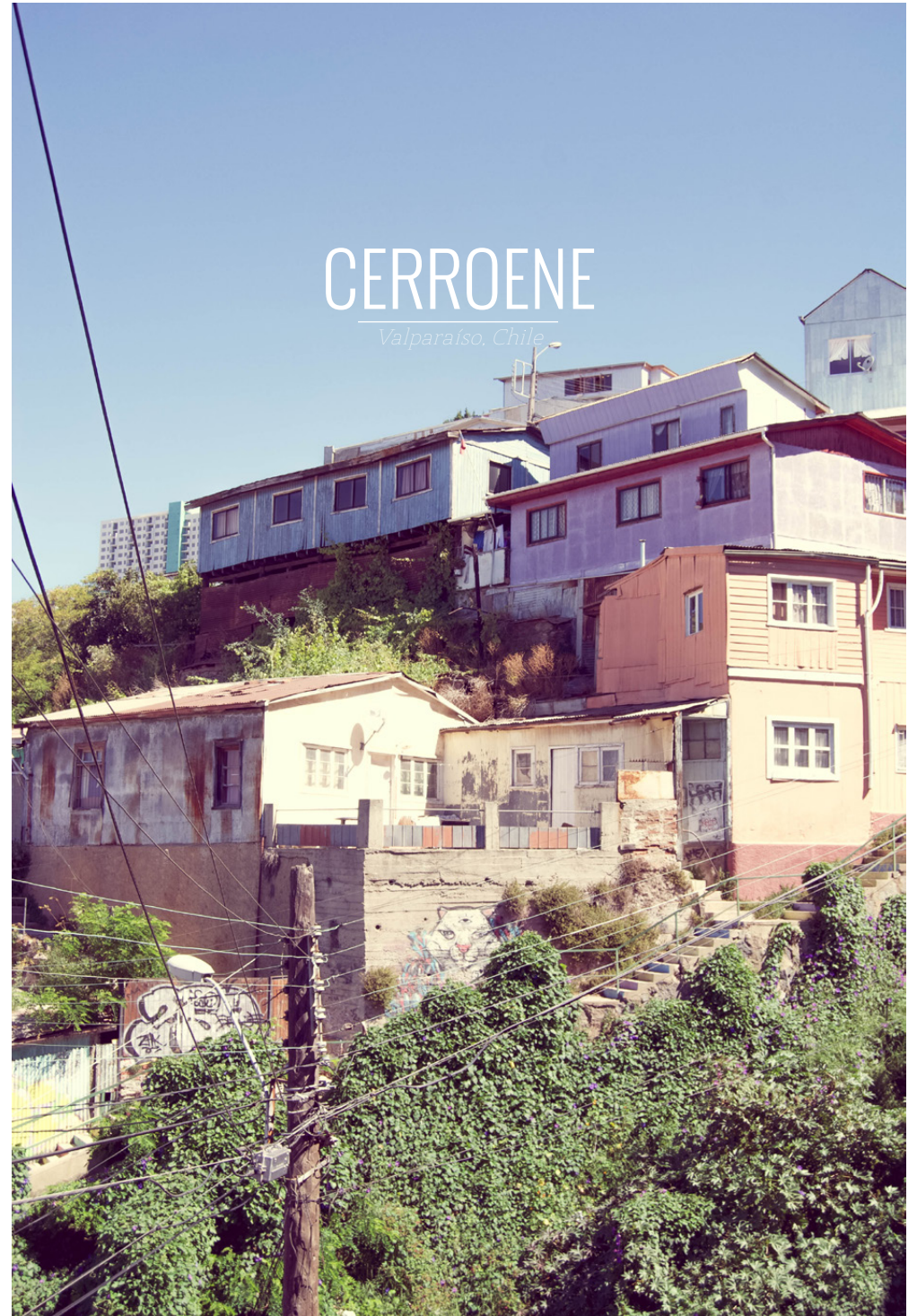
Karakteristisk fasade

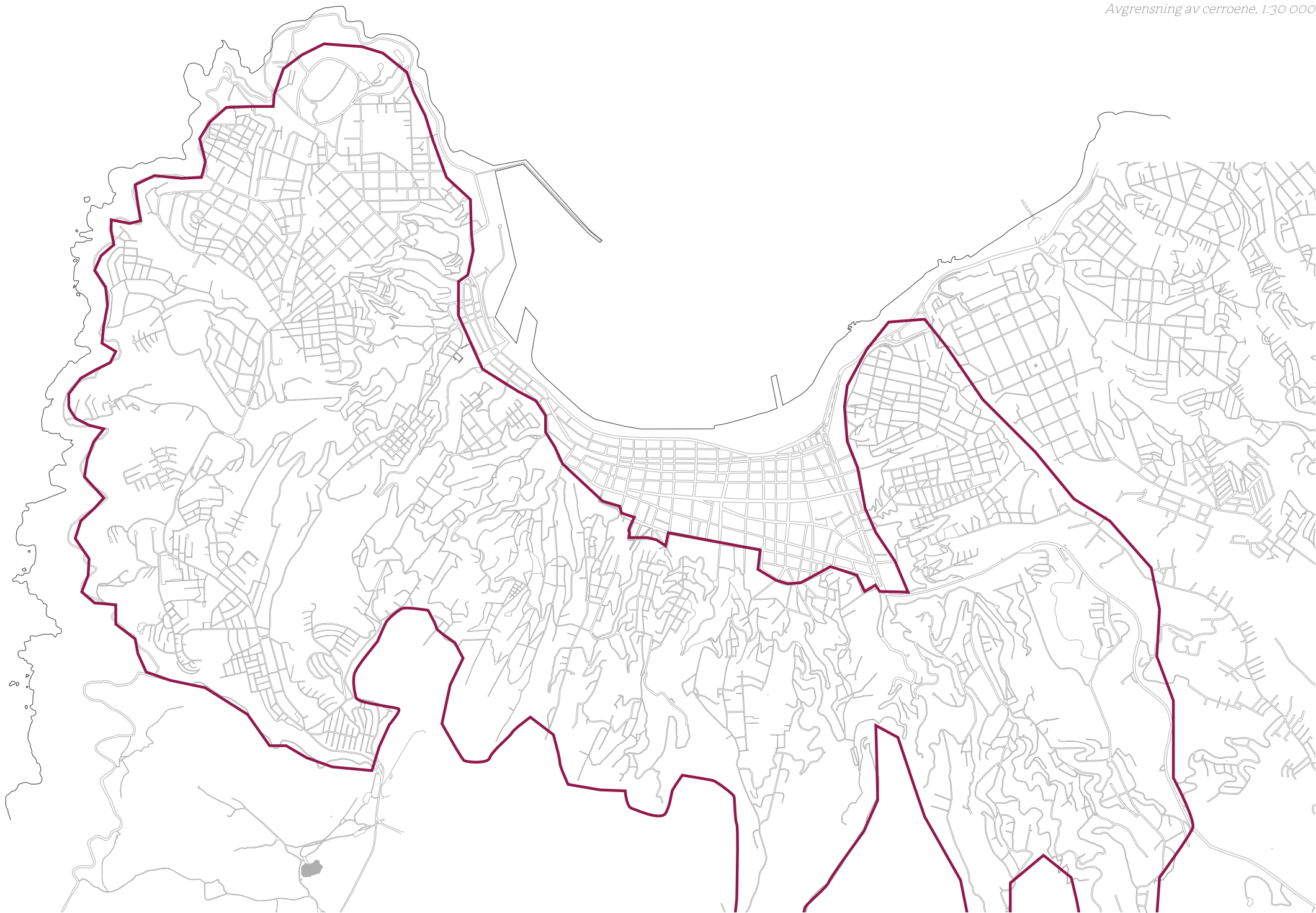

Plaza O'Higgins

CERROENE

Valparaíso, Chile

Cerroenes øverste område

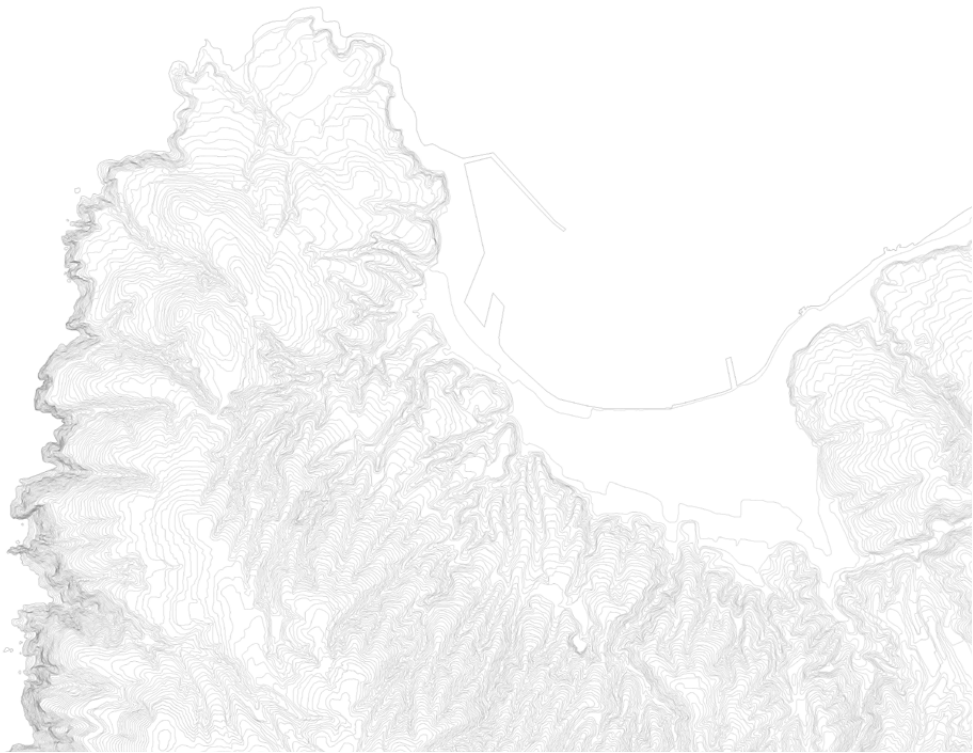
Plaza Anibal Pinto

Cerro Alegre

B|Y|A|N|A|L|Y|S|E

Topografi. 1:50 000

Bebyggelsesstruktur. 1:50 000

OFFENTLIGE TILBUD

SOSIALE MØTESTEDER

De fleste større møteplassene og utendørs sosiale arenaer finnes på EL Plan. Er utearealene tydelig programmert og vi finner. Her finner vi torg og plasser, tredekte plasser og parker og plasser i forbindelse med religiøse aktiviteter.

I cerroene er skillet mellom privat og offentlig annerledes og mer uklart på grunn av begrensningen på plass. Her skjer møtene i gater, smug og på utsiktstedene.

I tillegg finner vi også mesteparten av de offentlige tilbudene i sentrum.

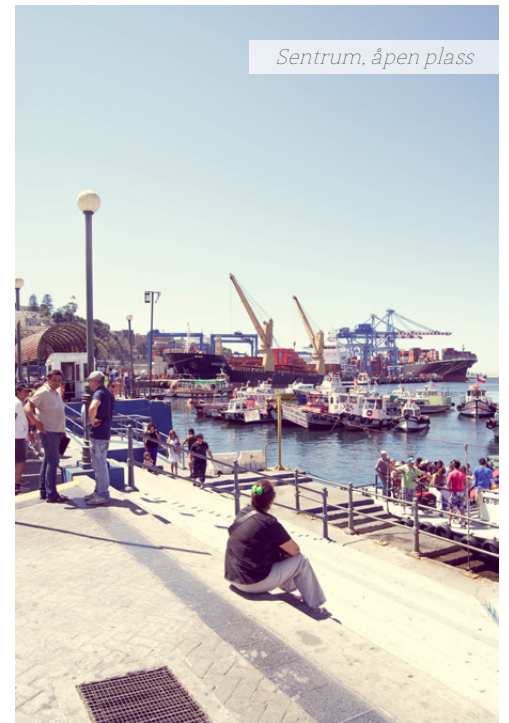
På grunn av det spesielle terrenget har byen begrenset mengder brukbart grøntareale. Mange av de grønne områdene utgjør dype raviner som er umulig å bruke. Det finnes kun små busker og trær innimellom gater og trapper som strekker seg opp åssidene. Svært få av områdene kan brukes som parker eller steder for aktivitet.

Sentrum, fortau

Sentrum, gangvei

Sentrum, åpen plass

Sentrum, tredekt plass

Sentrum, åpen plass

Sentrum, kollektivkø

CONSEJO NACIONAL DE LA CULTURA Y LAS ART

Sentrum, shared space

Sentrum, tredekt plass

Ås. utsiktspunkt

Ås. trapp

Ås. trapp

Ås. smug

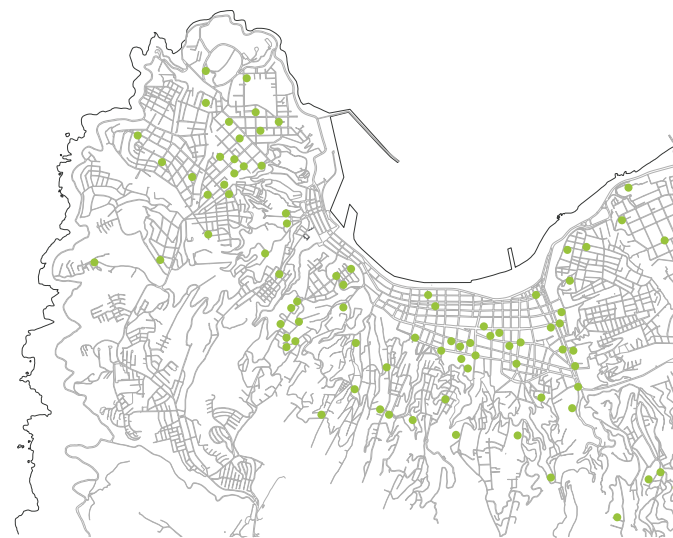
Ås. gatehjørne

Sykehus. 1:50 000

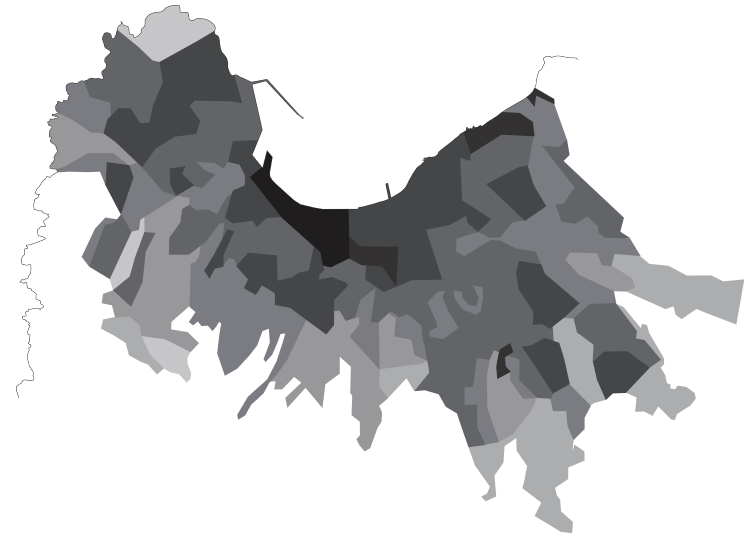
Politi- og brannstasjoner. 1:75 000

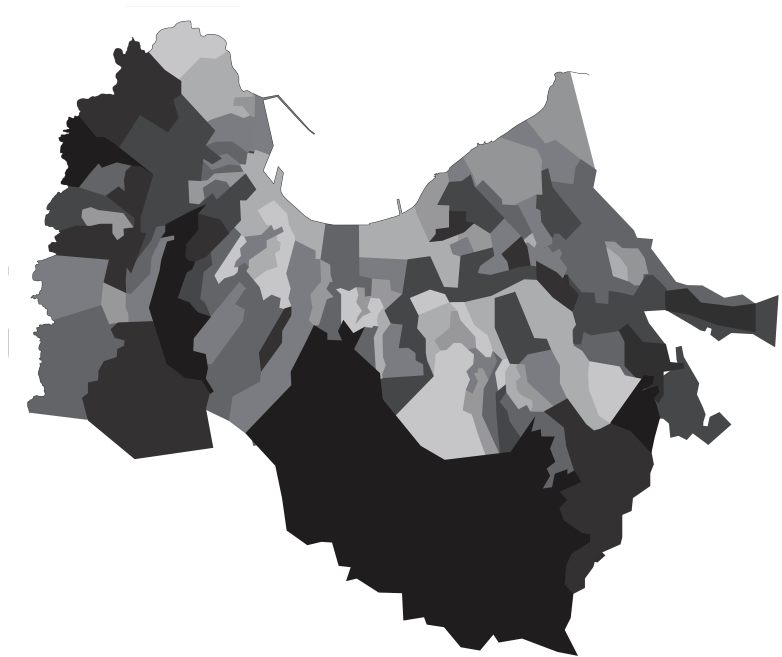
Utdanningsinstitusjoner. 1:75 000

Tetthet, 1:100 000

Aldersspredning, 1:100 000

Fattigdom 1:100 000

Gjennomsnittsinntekt, 1:100 000

BOLIGSITUASJONEN

ET OVERORDNET BLIKK

Byggene i byen er variert i arkitektonisk uttrykk, fra kolonistil og neoklassisk til moderne bygg fra det 20. århundre. Blandingen av stiler gjør byen spennende, men noe som er typisk Valparaíso er kanskje deres kreative løsninger når det kommer til å bygge i åssidene. Tilgjengelige materialer er brukt i effektive og ukonvensjonelle byggesystemer.

3,4

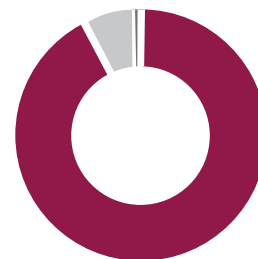
GJENNOMSNITT PERSONER
PER HUSHOLDNING

20% TOMME BYGNINGER

0,4% KRITISK
OVERBEFOLKNING

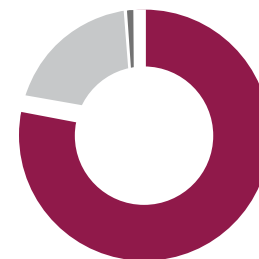
7,6% MEDIUM
OVERBEFOLKNING

92% INGEN
OVERBEFOLKNING

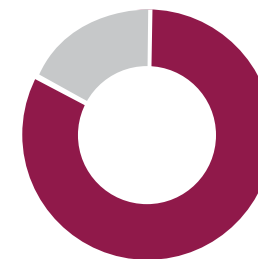
1% IKKE
GJENVINNBART

21% GJENVINNBART

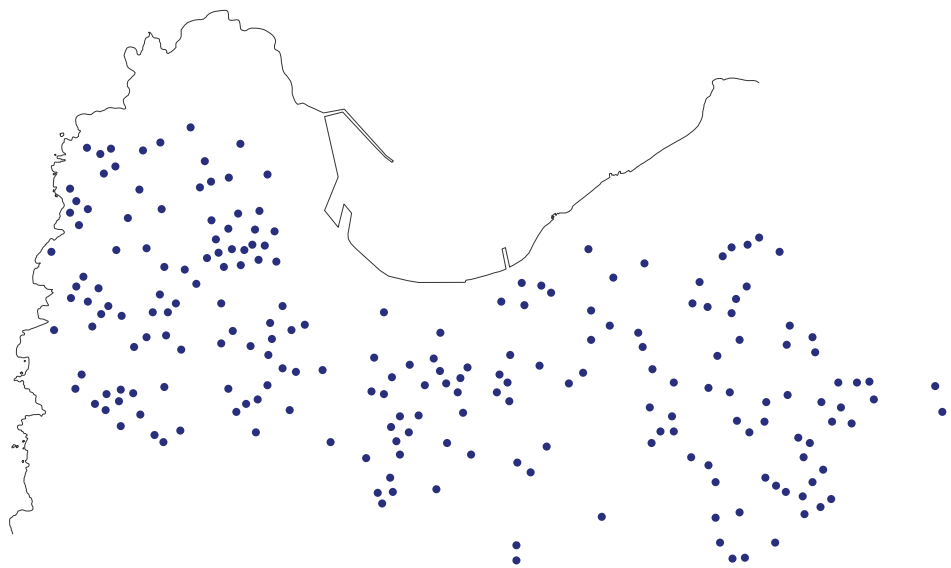

75% AKSEPTABELT

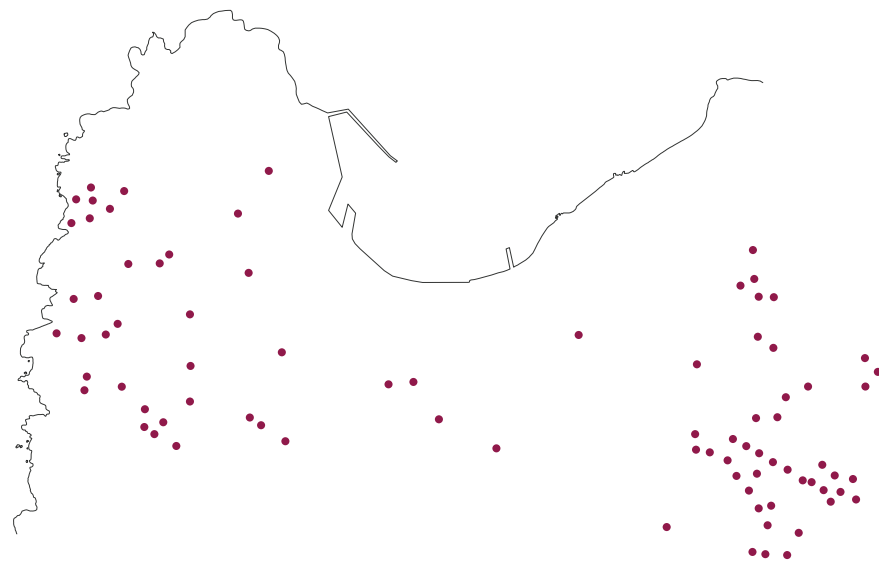
17% ENEBOLIGER

83% STORSKALA

Migrasjon, 1:50 000

Reetablering, 1:50 000

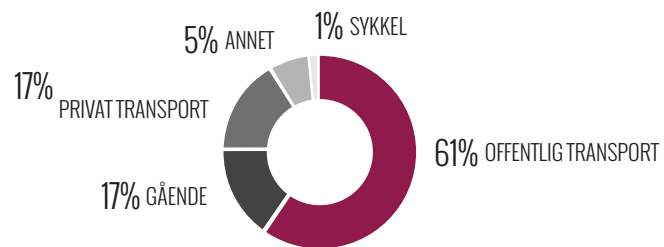
TRAFIKK

GATER OG OFFENTLUG TRANSPORT

Topografien har også her hatt store påvirkninger. De har hatt direkte innflytelse på hvordan gatesystemet har utviklet seg. I sentrum finner vi det klassiske grid-systemet. Gatenettet i cerroene er derimot organisk og begrenset av ravinene.

84% EIER IKKE
MOTORISERT
KJØRETOY

95% BOR I ÅSENE

Bruk av transportmidler

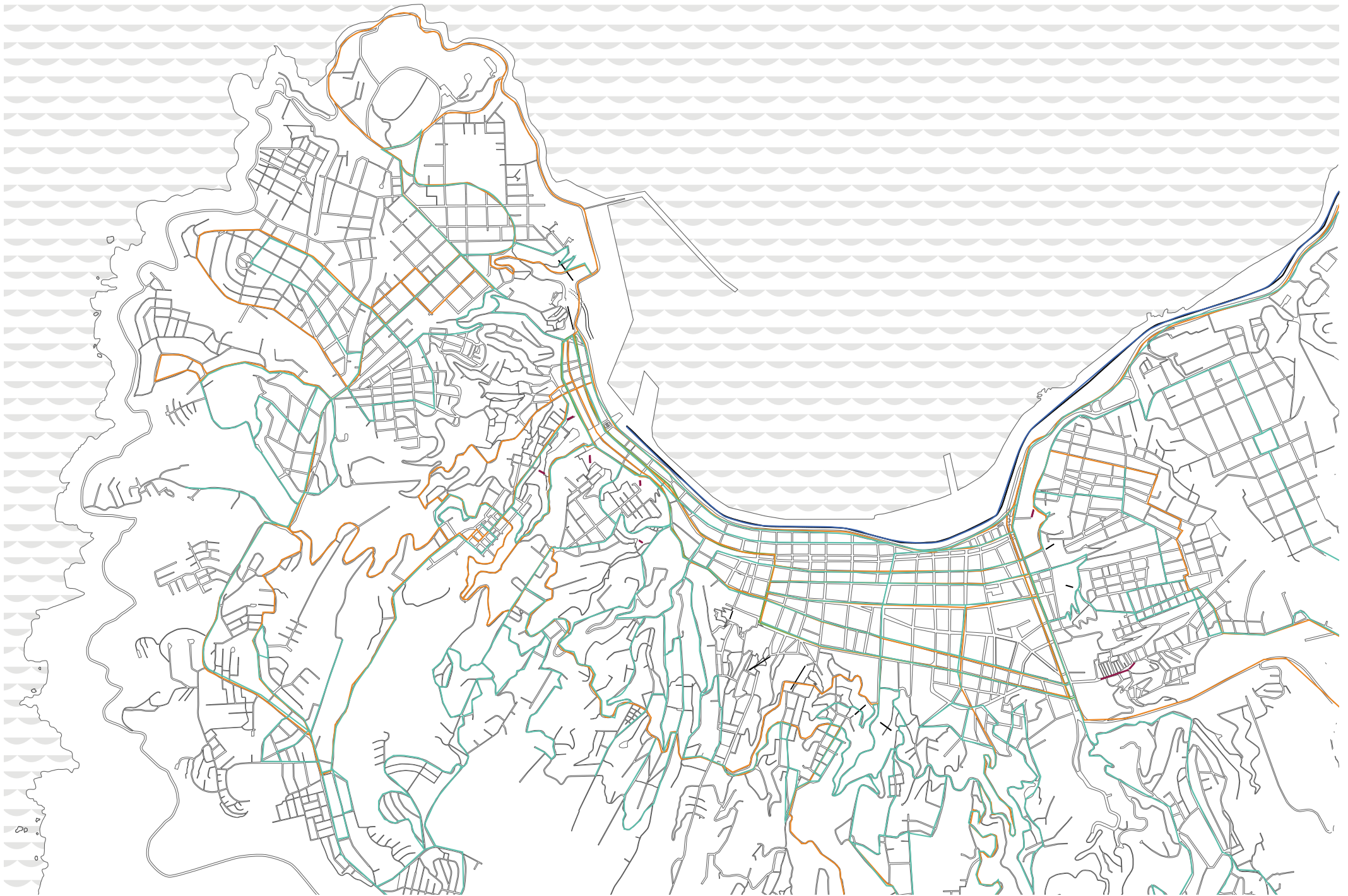
1:50 000

Veinett i sentrum, 1:50 000

Veinett i Åsene, 1:50 000

— Metro — Trolebus — Micro — Colectivo — Ascensor

Kollektivtrafikk, 1:25 000

METRO

Metroen går fra havna (Puerto) til byen Limache gjennom Viña del Mar. Den har 20 stopp og har en strekning på 25 km. Metroen går hvert sjette minutt i rushtiden og hvert 12 minutt resten av dagen, fra 06.00-23.30. Minstepris er 280 pesos, omtrent 3 kroner. Har en kapasitet på 392 passasjerer.

MICRO

Microen er de lokale bussene i Valparaíso og omegn. Dette systemet heter Transporte Metropolitano de Valparaíso (TMV), som igjen er delt i 10 mindre selskaper etter hvor bussene går. Bussene har ingen offisiell rutetabell, men har høyere frekvens i rushtiden. Prisen er 150 pesos for studenter og fra 200-400 pesos for voksne. Prisen varierer da det ikke er noe overordnet system for bussene. Det finnes bussholdeplasser i byen, men bussene stopper også på signal. De går fra 06-tiden om morgenen til omtrent 01.00. Noen busser går også om natta. Kapasitet er omtrent 42 passasjerer.

TROLEBUS

Trolebussene har fantes siden 1952 og er det nest eldste i Sør-Amerika. To tredjedeler av bussene er laget mellom 1946-52, og noen er kjøpt inn fra Sveits. De ble erklært nasjonale monumenter og kulturarv av den chilenske regjeringen i 2003. Har blitt et av ikonene i byen. De går fra 07.00 til 22.00 alle dager unntatt søndag. Ruta er omtrent 5 km lang og strekker seg fra den ene siden av sentrum til den andre der den stopper på de vanlige bussholdeplassene langs ruta. Turen koster 250 pesos, noe som tilsvarer omtrent 3 kroner. Jeg har ikke klart å finne informasjon om kapasitet, men størrelsen er omtrent lik som en vanlig buss så jeg går ut ifra at den har en kapasitet på 30-40 passasjerer.

COLECTIVO

Kollektivbiler med faste ruter. Fungerer slik som en buss ved at du stopper den dersom det er plass. Valgfri avstigning for hver passasjer og dersom det er ledige plasser plukkes det opp nye passasjerer langs hele ruta. Disse går ofte til områder der det ikke finnes andre transportmidler. Prisene varierer med avstand, men startpris er ofte 200 pesos, omtrent 2 kroner. Rutanummer og navn vises på skiltene på taket. Har en kapasitet på 4 passasjerer.

ASCENSOR

I dag finnes det 7 fungerende ascensorer i byen. Prisen på disse varierer fra 100-300 pesos, altså fra 1-3 kroner. De dyreste ascensorene er de som befinner seg i områder der det ferdes mange turister. De har ingen faste rutetider, men går når det er passasjerer, uavhengig om den er full eller ikke. Vognene har en kapasitet på 5-15 passasjerer.

ØKONOMI

ARBEID OG TURISME

MINSTELØNN ER **25%** MINDRE ENN I SANTIAGO

7,2% ARBEIDSLEDIGE I CHILE

9,2% ARBEIDSLEDIGE I VALPARAÍSO

KILDER

NETTSIDER, BILDER

Instituto nacional de estadísticas - www.inevalparaiso.cl

GUTTLAB - <http://guttlab.com>

www.ciudaddevalparaiso.cl

<http://www.metro-valparaiso.cl/>

http://en.wikipedia.org/wiki/Trolleybuses_in_Valpara%C3%ADso

<http://www.metro-valparaiso.cl/>

Bilder:

106_4810666471_ec545d44f2_2-e1297875098729.jpg, Hentet fra <http://www.skyscraperlife.com/city-versus-city/83648-olimpiadas-ssl-2013-%7C-valparaiso-chi-vs-cordoba-arg-%7C-votacion-durante-4-dias-4.htm>

http://es.wikipedia.org/wiki/Transporte_Metropolitano_de_Valpara%C3%ADso | *Transvalparaiso.jpg*, Hentet fra http://es.wikipedia.org/wiki/Transporte_Metropolitano_de_Valpara%C3%ADso

108_1363149835_285794307_2-vendo-colectivo-Valparaiso.jpg, Hentet fra <http://valparaisociudad.olx.cl/vendo-colectivo-iid-285794307>